

Høydepunkter - Etisk merking

Q2 2023

Fondsbeholdning med positiv etisk merking**	Andel fond med positiv etisk merking	Antall endringer i merking
92,2% (91,9%*)	53,1% (53,7%*)	17
Antall fond som har fått lavere merking	Antall forvalterdialoger	Antall åpne selskapsdialoger
4	8	1

* Andel i forrige kvartal

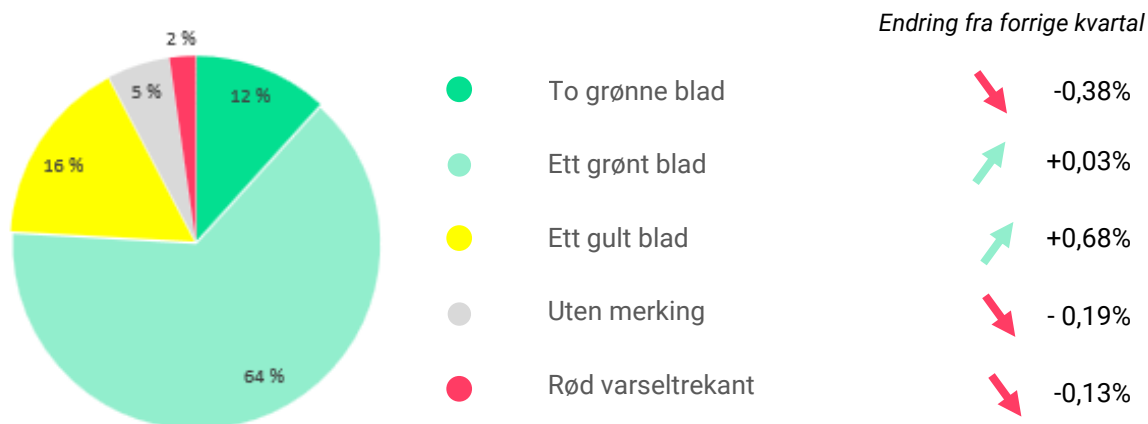
** Positiv etisk merking inkluderer fond med ett og to blader

- Fondsbeholdning med positiv etisk merking har økt i Q2.
- Teknologifond og globale indeksfond har blitt mest kjøpt i Q2. Høyrentefond har også økt i popularitet.
- Antall fond med positiv etisk merking (ett og to blad) endte på 321 i Q2. Det var totalt 604 fond med i screeningen, hvorav 92,2% av kundenes fondsbeholdning var plassert i fond med positiv etisk merking ved utgangen av Q2.
- Åtte forvaltere ble kontaktet for å diskutere etisk merking opp mot Sbanken-konseptets erklæring på bærekraftige investeringer. Dialogene førte til at:
 - Fire fond har fått lavere etisk merking
 - To forvaltere ekskluderte selskap basert på våre funn
 - Tre nye selskap ble godkjent for positiv etisk merking mens det ble besluttet å ekskludere to selskap fra positiv etisk merking.

Fondsbeholdning fordelt på etisk merking

Fondsbeholdning (FUM) reflekterer summen av all fondssparing i Sbanken-konseptet. Ved utgangen av Q2 2023 var FUM på 34,1 milliarder kroner, som er en oppgang på 8% fra forrige kvartal.

Diagrammet viser hvordan beholdningen er fordelt på etisk merking.

I Q2 endte FUM med positiv etisk merking på 92,2%, som er en økning på 0,3% fra Q1. Positiv driv i markedet, og medvind for kunstig intelligens og tek-sektoren, har bidratt til økt sparing gjennom kvartalet. Det bidro til positivt nettokjøp (NCCF) i perioden. I Q2 toppet teknologifond og globale indeksfond listen over mest kjøpte fond. Høyrentefond har også blitt mer populære, ettersom at denne typen fond kan gi attraktiv avkastning, og gunstig aksjeeksponering, i en tid hvor utsiktene for aksjemarkedet er usikre.

Mest kjøpte tobladsfond

Fond	NCCF (NOK)
Landkreditt Høyrente	32 812 324
DNB Klima Indeks N	15 451 284
DNB Barnefond A	7 695 295
First Impact	3 559 691
Storebrand Global Kreditt IG N	2 247 047

Mest kjøpte ettbladsfond

Fond	NCCF (NOK)
DNB Teknologi	123 519 557
DNB Global Indeks A	121 656 960
KLP AksjeGlobal Indeks P	66 285 384
DNB Europa Indeks A	52 535 993
Storebrand Global Indeks N	39 414 028

Endringer i fondsmerking

Fond som har fått lavere etisk merking

Fondsuniverset blir vurdert kvartalsvis for å avdekke brudd på Sbanken-konseptet sin erklæring om bærekraftige investeringer. I Q2 førte gjennomgangen til endring i 4 fond med positiv etisk merking.

Handelsbanken

Fondet Handelsbanken Asia Tema ble flagget for eierskapet i Li Ning Company Limited som er på Oljefondets eksklusjonsliste for uakseptabel risiko for medvirkning til alvorlige menneskerettighetsbrudd i Kina. Tilgjengelig informasjon tilsier at selskapet i 2017 inngikk en samarbeidsavtale med en leverandør med produksjon i en interneringsleir i Xinijang. Den samme leverandøren skal også ha mottatt arbeidere gjennom statlige program rettet mot etniske minoriteter.

I dialog i Q2 2022 informerte forvalter oss om at de holdt på med en dyptgående analyse av de påståtte forholdene som ligger bak NBIM sin ekskludering av selskapet. I løpet av det siste året har forvalter blitt kontaktet gjentatte ganger for å få innsikt i forvalters pågående vurdering av selskapet. Forvalter har unnlatt å svare på våre gjentatte henvendelser det siste året. Basert på informasjonen fra NBIM og informasjon fra andre forvaltere, i kombinasjon med manglende svar fra forvalter, har det blitt besluttet å nedjustere fondet til en rød varseltrekant.

Fond	Selskapsbrudd	Tidligere merking	Ny merking
Handelsbanken Asia Tema	Li Ning Company Ltd. (NBIM)		

Nordea

Fondene Nordea Asian Stars og Nordea 1- Emerging Stars Equity Fund ble flagget for eierskapet i Li Ning Company Limited som er på Oljefondets eksklusjonsliste for uakseptabel risiko for medvirkning til alvorlige menneskerettighetsbrudd i Kina. Tilgjengelig informasjon tilsier at selskapet i 2017 inngikk en samarbeidsavtale med en leverandør med produksjon i en interneringsleir i Xinijang. Den samme leverandøren skal også ha mottatt arbeidere gjennom statlige program rettet mot etniske minoriteter.

I dialogen informerte Nordea om at NBIMs eksklusjon ser ut til å skyldes at de ikke har kommet i dialog med selskapet. Forvalter opplever derimot at de har oppnådd en tilfredsstillende dialog med selskapet, hvor de har kommunisert at Li Ning må forbedre transparens og kommunikasjon rundt problemstillingene. Likevel er det er selskap Nordea har til kontinuerlig vurdering. Til tross for informasjonen fra forvalter er det vår vurdering at risikoen for brudd på menneskerettighetene er uakseptabel høy, i tråd med NBIM sin vurdering. Det har derfor blitt besluttet å nedjustere fondet til en rød varseltrekant.

Fond	Selskapsbrudd	Tidligere merking	Ny merking
Nordea Asian Stars	Li Ning Company Ltd. (NBIM)		
Nordea 1 – Emerging Stars Equity Fund	Li Ning Company Ltd. (NBIM)		

Invesco

Fondet Invesco PRC Equity Fund ble flagget for eierskapet i Li Ning Company Limited som er på Oljefondets eksklusjonsliste for uakseptabel risiko for medvirkning til alvorlige menneskerettighetsbrudd i Kina. Tilgjengelig informasjon tilsier at selskapet i 2017 inngikk en samarbeidsavtale med en leverandør med produksjon i en interneringsleir i Xinijang. Den samme leverandøren skal også ha mottatt arbeidere gjennom statlige program rettet mot etniske minoriteter.

I dialog med forvalter ble det informert om at selskapet har avkreftet påstandene om tvangsarbeid i verdikjeden og at forvalter ikke har funnet indikasjoner på at selskapet bryter menneskerettighetene i egne undersøkelser. På grunn av kontroversene knyttet til selskapet blir det likevel fulgt opp tett, og gjennom interaksjon med selskapet har ESG-rapportering blitt forbedret og tiltak for å sikre ansvarlig drift iverksatt. Til tross for informasjonen fra forvalter er det vår vurdering at risikoen for brudd på menneskerettighetene er uakseptabel høy, i tråd med NBIM sin vurdering. Det har derfor blitt besluttet å nedjustere fondet til en rød varseltrekant.

Fond	Selskapsbrudd	Tidligere merking	Ny merking
Invesco PRC Equity Fund	Li Ning Company Ltd. (NBIM)		

Åpne dialoger

I Q2 blei totalt 154 selskapsbrudd avdekket. I det følgende er en redegjørelse på selskap hvor det fremdeles er dialog med forvaltere for å beslutte hvorvidt selskapene skal ekskluderes eller ikke. Dialogene vil lukkes når forvalteren har fått undersøkt saken tilstrekkelig, gjerne ved å opprette direkte dialog med selskapet. På bakgrunn av dette, og at det er ønskelig med tilstrekkelig informasjon før en eksklusjon, vil det kunne variere hvor lenge en dialog anses som åpen.

Termisk kulldrift

Brickworks Ltd.

Selskapet blir flagget for å ha mer enn 15% av inntektene fra termisk kulldrift.

Selskapet ble avdekket i fond fra en forvalter. Forvalter har kontaktet selskapet for å få mer informasjon. Dialogen vil derfor holdes åpen til forvalter har fått anledning til å foreta en vurdering av selskapet.

Lukkede dialoger Q2 2023

I Q2 ble flere åpne dialoger lukket etter samtale med forvaltere og eksterne analysebyrå.

HEICO.

Selskapet blir flagget som følge av deres bidrag til kontroversielle våpen gjennom ingeniørstøtte til interkontinentale missiler, spesifikt støtte til utarbeidelse av skjold som beskytter romfartøy, og missiler, mot ekstrem varme på vei inn i atmosfæren.

Selskapet ble avdekket i fond fra tre forvaltere. Etter dialog med forvalterne fremkom det at ingeniørstøtte typisk faller utenfor definisjonen av sentrale komponenter til kontroversielle våpen. Selskapet blir heller ikke flagget for involvering i kontroversielle våpen av andre analysebyrå. På bakgrunn av denne informasjonen ble det besluttet å godkjenne selskapet for positiv etisk merking.

Fujitsu Ltd.

Selskapet blir flagget for involvering i kontroversielle våpen grunnet sin deltagelse i konsortiet Team Fisher. Team Fisher tilbyr trening og opplæring til det britiske forsvaret og skal være med på å videreutvikle dagens treningssystem. Støtten og utviklingen av simulatorer, som gir personell opplæring i avfiring av atomvåpen, blir av ISS ansett som et vesentlig bidrag.

Selskapet ble avdekket i fond fra fem forvaltere. I dialog med forvalterne fremkom det at trening og opplæring generelt sett faller utenfor forvalternes definisjon av involvering i kontroversielle våpen. De nevnte forvalternes analysebyrå fant heller ikke indikasjoner på at selskapet hadde vesentlige bidrag til kontroversielle våpen. På bakgrunn av denne informasjonen ble det besluttet å godkjenne selskapet for positiv etisk merking.

CAE Inc.

Selskapet blir flagget for involvering i kontroversielle våpen grunnet selskapets leveranse av treningssystem for bruk av interkontinentale missiler. ISS anser bidraget som vesentlig ettersom at militærpersonell må ha trening for å kunne avfyre missilene.

Selskapet ble avdekket i fond fra fire forvaltere. I dialog med forvalterne fremkom det at treningssystem generelt sett faller utenfor forvalternes definisjon av involvering i kontroversielle våpen. De nevnte forvalternes analysebyrå fant heller ikke indikasjoner på at selskapet hadde vesentlige bidrag til kontroversielle våpen. På bakgrunn av denne informasjonen ble det besluttet å godkjenne selskapet for positiv etisk merking.

Lukkede dialoger Q2 2023

Spirit Aerosystems Holdings, Inc.

Selskapet blir flagget for involvering i kontroversielle våpen grunnet selskapets produksjon av komponenter til Tridentmissilen, herunder varmebeskyttende skjold som beskytter missilen når den bryter atmosfæren.

Selskapet ble avdekket i fond fra en forvalter. Det er forvalters vurdering at komponenten er egnet til flere formål og at den ikke er en sentral komponent i kjernevåpenet. Ettersom komponenten er egnet for flere formål («dual-use») vil selskapet godkjennes for positiv etisk merking.

Leonardo DRS

Selskapet blir flagget for involvering i kontroversielle våpen grunnet selskapets utvikling og produksjon av hoveddriftmotorer for amerikanske ubåter, herunder Columbia klasse SSBN som har til formål å avfyre atomvåpen. Det er ISS sin vurdering at elektriske hovedmotorer spiller en vesentlig rolle i ubåtens funksjon. Basert på tilgjengelig informasjon er det kun disse ubåtene som benytter teknologien i dag, noe som gjør at ISS anser komponenten som spesialtilpasset.

Selskapet ble avdekket i fond fra en forvalter. I dialog med forvalterne fremkom det at selskapet ikke flagges for involvering i kontroversielle våpen av forvalters analysebyrå, men at forvalter basert på egne undersøkelser har funnet informasjon som bekrefter ISS sine funn. Forvalter har derfor besluttet å selge seg ut og ekskludere selskapet. På bakgrunn av denne informasjonen vil ikke selskapet godkjennes for positiv etisk merking.

Li Ning Company Limited

Selskapet er ekskludert av NBIM for alvorlig krenkelse av menneskerettigheter 07.03.2022. NBIM vurderer at det er uakseptabel høy risiko for at selskapet medvirker til alvorlige menneskerettighetsbrudd i Kina. Tilgjengelig informasjon tilsier at selskapet i 2017 inngikk en samarbeidsavtale med en leverandør med produksjon i en interneringsleir i Xinijang. Den samme leverandøren skal også ha mottatt arbeidere gjennom statlige program rettet mot etniske minoriteter.

Selskapet ble avdekket i fond fra ti forvaltere. Fem av forvalterne har fulgt NBIM sin eksklusjon og solgt seg ut av selskapet mens de øvrige fem ikke finner bevis for påstandene fra NBIM etter å ha vært i dialog med selskapet. Ettersom at risikoen for at selskapet bidrar til alvorlige menneskerettighetsbrudd er svært høy, og at flere forvaltere har slitt med å komme i kontakt med selskapet, har vi besluttet å følge NBIM sin eksklusjon. Selskapet vil derfor ikke godkjennes for positiv etisk merking.

Tidligere lukkede dialoger

Under er en liste over selskap som tidligere har vært til vurdering, sammen med utfallet av dialogen.

Eaton Corp.

Selskapet blir flagget som følge av deres involvering i Trident ubåten, som har til formål å avfyre atomvåpen. Eaton produserer koblinger som er spesialtilpasset for å motstå ekstrem varme. I tilfeller hvor ventilene ikke har fungert har styringsfunksjonen til missilen feilet, noe som indikerer at koblingen er sentral for missilens funksjon.

Selskapet ble avdekket i fond fra fire forvaltere. Etter dialog med samtlige forvaltere fremkom det at de fleste forvalterne anser komponenten som dual-use. Det betyr at komponenten kan benyttes også til andre formål. Dette medfører at selskapet faller utenfor kriteriene om at en komponent må være spesialtilpasset og single-purpose. På bakgrunn av denne informasjonen ble det besluttet å godkjenne selskapet for positiv etisk merking.

BHP Billiton Finance (USA) Ltd.

Selskapet blir flagget for å ha mer enn 5% av inntektene fra termisk kulldrift. Ved rapportering i 2022 lå selskapets inntekter under 5%, men på grunn av de høye kullprisene har selskapet beveget seg over terskelverdien.

Selskapet ble avdekket i fond fra en forvalter. I dialog med forvalter blir det opplyst at selskapet holder på med en strategisk utfasing av kull. Selskapet har en ambisiøs klimaplan med en klar strategi for utfasing, noe de har demonstrert gjennom utsalg de siste 2-3 årene. Selskapet vil fortsette å drifte en gruve frem til 2030 ettersom de ikke får avhendet gruva på ansvarlig vis. Med bakgrunn i dialog med forvalter, hvor det fremkommer at selskapet har en tydelig og troverdig klimaplan, har selskapet blitt godkjent for positiv etisk merking.

Doosan Enerbility Co., Ltd.

Selskapet blir flagget som følge av deres tilknytning til KAD Nuclear. KAD Nuclear har ansvar for å oppgradere nøkkelfasiliteter for atomvåpen for å forlenge levetiden til Clyde Marinebase. KAD leverer infrastruktur og spesialtilpasset teknisk støtte til atomvirksomheten som ifølge KAD selv er essensiell for driften.

Gjennom dialog med selskapet har forvaltere avdekket at Doosan Enerbility er i ferd med å selge virksomheten som kan knyttes til KAD Nuclear. På bakgrunn av dette er det besluttet at selskapet er ok for positive etisk merking.